

Büyük Romülüs

YAZAN:

Friedrich Dürrenmatt

TÜRKÇESİ:

Bülent Danışmend

SAHNEYE KOYAN:

Müfit Kiper

DEKOR:

Bülent Erbağcı

MÜZİK:

Mehmet Abuz

KOSTÜM:

Türkan Unat

ŞEHİR TİYATROSU:

(İstanbul)

Uç yılı aşkın Dürrenmatt'ın Şehir Tiyatrosu repertuvarına girdiği. Sayısız oyunlar repertuvara alınabilir. Ama asıl ve önemli olan repertuvara alınan eserlerin iyi oynanabilmesidir. Şehir Tiyatrosu ramp ışıklarına çıkan bu oyunu için ne yapmış? Sadece sahneye konmuş, fakat her şeyi ile yanlış ve başarısız olarak oynanması ise önlenememiş.

DÜRRENMATT, çağdaş bir oyun yazarı. Oyunları ilgi çekiyor ama Şehir Tiyatrosu'nda oynanan «Büyük Romülüs» ise seyirciyi uyutuyor. Eserin özünü yorumlayamayan Müfit Kiper'in sahneye koyuşu, rol dağıtım, oynanış evet hepsi tek sözcükle berbat. Önce Bülent Danışmend'in diliyle «Büyük Romülüs» sahneye konmaz. O ne karmaşık dil öyle? Muhsin Ertuğrul'un bu çeviriyi nasıl repertuvara aldığına şaşmamak elde değil. Oysa ne güçlü bir oyun «Büyük Romülüs». Dürrenmatt, bu oyunuyla koca bir imparatorluğun çöküşüyle nasıl alay ediyor! Nasıl bir ironik dil kullanıyor, gerçekten görülmeğe değer. Ken bir okul müsameresi kadar işi hafif tutuyorlar sanatçılar. Günümüzde paralellikler kurmuş, tüyler ürpertici, geçerek korkunç diyebileceğimiz paralellikler bunlar. Ama yorum ve oynanışta bunların hiç biri yok.

TİYATRO seyircisi de artık afyonlanıyor. Oysa, altı yedi yıl önce Şehir Tiyatrosunda «Kral Lear» sahneye konmuş ve başarısız oynandığı için yuhalanmıştır. Ama bugün aynı geçerek daha kötü olanlara karşı ses çıkarılmıyor. Ayrıca, fikirciler çok eskirmiş Halit Fakri Özansoy, gibi iki tarafa oynayan eleştirmenler bugünkü Şehir Tiyatrosu'nu göklere çıkarabiliyorlar. Doğrusu pislik bir davranış. Sanatın politikasını yapanların düni ve bugünü ne güzel gün ışığına çıkarıyor.